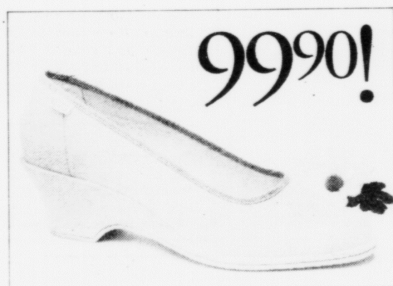


Tops!
NÝTT



**Stökk inn á gólvið.
Vit hava landsins
størsta úrval av skóm.**



Tín Tops-handil

DEMMUS

SMS tlf. 11515

Fjæset — retten til kritik

Af Mikael Witte, forfatter, grafiker og kritiker

DAGBLADID bragte 23.4. et alenlangt indlæg af Ismar Joensen. Grunden var den tredobbelte: At jeg har været på Færøerne. Og at jeg har lukket munden op. Og at jeg har lukket munden op. Når disse tre ting kombineres, så opstår kritikken. Når man ser noget nyt, når man ser sig om og derefter udtaler sig, så bliver der plads til både ris og ros.

Den umiddelbare anledning til Joensens uhyrligt hadefulde angreb var at jeg i SOSIALURIN havde skrevet en kommentar til den injuriansag, der som bekendt er anlagt imod Socialdemokratiets avis. Min baggrund for at skrive denne kommentar er at jeg har skrevet en række bøger om ytringsfrihed, har vundet en sag der var anlagt imod mig samt at jeg er medstifter af KOMITEEN TIL YTRINGSFRIHEDENS VÆRN. Den umiddelbare anledning til at jeg valgte at kommentere sagen imod SOSIALURIN var, at jeg specielt har interesseret mig for injuriansager i det politiske liv. Og så selvfølgelig fordi Færøerne og Danmark har Straffeloven til fælles.

Er man Lakaj?

Den smukt smilende Joensen — Dagbladið bringer et foto — starter flot: Hvad slags fjæs har Witte, når han efter et par dage på Færøerne optræder som lakaj for det socialistiske partiblad?

Joensens afslører allerede her en frygtelig pinlig uvidenhed. Jeg har været på Færøerne 16 dage. Men det er jo flintrende ligegyldigt. Ligesom det er ligegyldigt for Joensen om han har været i Chile eller Sovietunionen. Han kan jo sagtens forholde sig til den politiske udvikling der alligevel. Det er altså ikke noget spørgsmål om hvor længe man har været på besøg.

Joensens påstand om at jeg er Torfinn Smiths lakaj er ligeså ubegrundet og tåbelig. Hvis denne smilende Joensen dog ville bruge en time på at læse et afsnit i en af mine bøger, så ville han opdage, at jeg er meget kritisk overfor Socialdemokratiet. Tænker Joensen virkelig så firkantet, så man bliver lakaj, blot fordi man tager stilling? Den slags tåbeligheder hjælper ingen videre, ligegyldigt om man er færing eller ej. Jeg er ikke og har aldrig været medlem af noget parti.

Med kommentaren i Sosialurin ville jeg vise konsekvenserne af en dom i den verserende retssag. Hvis Joensen havde været vågen, så havde han bemærket, at jeg ikke entydigt støtter det læserbrev, der har igangsat retssagen.

Strutter Danmark af frihed?

Ja, det mener Joensen. Men

hvis han havde lukket øjne og øren op, havde han bemærket, at anledningen til mit besøg var at tale om friheden i Danmark. Og at jeg gav en række konkrete eksempler på at friheden indskrænkes i dagens Danmark.

Mine eksempler strækker sig fra offentligt ansatte, privat ansatte til den offentlige diskussion. Jeg mener ikke at man kan tale om at Danmark strutter af frihed, når man risikerer at blive afskediget fra sin stilling i det offentlige, fordi man fortæller sine medborgere, hvad man har forstand på.

Men det er det der sker i gentagende tilfælde. Jeg mener at de offentligt ansatte er folkets tjenere og at vi — folket — derfor har krav på at få alle de informationer vi har lyst til. Ligesom de offentligt ansatte naturligvis har den menneskeret, at de må ytre sig. Men hvis man spørger landets justitsminister, juraprofessor Ole Espersen, der iøvrigt er socialdemokrat, så skal han nok fortælle at de offentligt ansatte ikke må ytre sig efter eget forordtæfendende. Så kan man da godt hævde at der er ytringsfrihed i dagens Danmark. Man kan også hævde at jorden er en flad pandekage eller en grøn ost — for min skyld.

Jeg mener ikke at man kan tale om at Danmark strutter af frihed, når man risikerer at blive afskediget fra sin stilling som privat ansat, fordi man kritiserer det man kender til. En medicinalrepræsentant var ansat til at sælge lægemidler. Rejste rundt og skulle sælge flest mulige piller. Heldigvis var han så ansvarsbevidst, at han advarede lægerne mod skadevirkninger ved præparatet. Konsekvens: Manden blev fyret.

Jeg mener ikke man kan sige at Danmark strutter af frihed, når Politiets Efterretningstjeneste rejser en sag imod en mand, anklager ham for at være spion og derefter lader sagen falde — hvorefter justitsministeren fortsætter anklagerne imod ham. I Danmark tror mange, at man er uskyldig indtil det modsatte er bevist. Men Ole Espersen har for alvor lagt en ny grå zone ud, som gør at man kan erklære folk skyldige, uden at skulle have alt det besvær med en retssag, hvor den pågældende måske blev frikendt.

Jeg er imponeret over at en glatbarberet færing er parat til at sælge ud af frihedsrettighederne. Jeg ønsker mere frihed, min herr Joensen.

Sviner man Grundtvig til?

Joensen prøver at foregøgle, at jeg har svinet Grundtvig til. Manden må jo være gal, eller også udtaler han sig igen mod bedre vidende.

Det jeg gjorde i mine foredrag, hvor jeg aldrig mødte

herr Joensen, såvidt jeg ved, og i den radioudsendelse der blev lavet med mig, var at referere Grundtvigs standpunkt i den Grundlovgivende forsamling.

Istedet for at bruge mine egne ord vælger jeg juraprofessor Poul Andersens ord. Han skrev i 1939 en bog, GRUNDTVIG SOM RIGSDAGSMAND. Poul Andersen var iøvrigt liberal, og kan ikke beskyldes for at være socialist. Han skriver side 22: »I 1845 protesterede Grundtvig mod Regeringens udkast til en ny presselov, der på nogle punkter skærpede Fr. af 1799, og i Rigsforsamlingen hævder Grundtvig med stor styrke trykkefrihedens princip. Anledningen hertil var Grundlovsudkastets § 72, hvorefter enhver er berettiget til ved trykken af offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Grundtvig gør gældende, at dette er en intetsigende bestemmelse, »stænd og iskold« kaldes han den. Bestemmelsen henviser elgesom spottende... skribenten til lands lov og ret, uden at anse, hvor tyrannisk en sådan lov kan være».

Såvidt Poul Andersens bog. Hvorvidt jeg kan bringe ubefæstede sjæle ud af ligevægt, skal ikke jeg afgøre. Det får eftertiden undersøge, om alle hopper på Joensens historieforfalskning, eller om der er nogle, der endnu ikke er faldet helt i søvn.

Tror Witte man kan komme herop og svine øvrigheden til?

Jeg spørger mig selv, om herr Joensen tror at der er særlige

regler for de skæve og særlige for de lange?

I forbindelse med forarbejdet til min kommentar i SOSIALURIN lavede jeg tre lange båndinterview med de involverede personer. Jeg synes det var vigtigt at høre begge parter, derfor interviewede jeg også Oli Breckmann. (Spørg ham blot selv, herr Joensen).

Oli Breckmann gjorde i interviewet også rede for sit frihedssyn. Det indebar også retten til at skrive friskt. Og derfor syntes Breckmann, at det var rimeligt at skrive sådan som han gjorde og sådan som det blev dokumenteret i injuriansagen.

Men nu tror denne glatbarberede herr Joensen altså at jeg ikke må komme fra Danmark (se herom i indledningen) og ialfald ikke svine øvrigheden til.

Herr Joensen: For mig eksisterer der ingen øvrighed. Hverken politimester, statsministre eller dommere er øvrighed i et demokratisk samfund. I et demokratisk samfund er alle lige og frie. Og der er alle underkastet borgerens kritik. Det var præcis det jeg gjorde med min kommentar.

Men, herr Joensen

Hvis herr Joensen ikke bryder sig om kritik af øvrigheden, hvis herr Joensen tilkender øvrigheden særlige rettigheder, så har han erkendt at dette samfund ikke er demokratisk. Og hvis dette samfund ikke er demokratisk, og hvis herr Joensen ønsker at det ikke skal være et demokratisk, hvor alle kan underkastes alles kritik, så er det jo rigtigt nok, at fasciens og antidemokratiet har stukket sit fjæs frem.

Den frie diskussion er uforeneligt med fascismen. Derfor står jeg, herr Joensen, på den frie diskussions grundlag. Og jeg forsvarer den. Til sidste blodstråbe.

Mikael Witte
2.5.1982

Kunngerð

Prísur á breyði:

Rugbreyð (blandingsbreyð) bakað vekt 1400 gr. kr. 8,55
Franskubreyð (vanlig) bakað vekt 500 gr. kr. 4,60

Prísráð Føroya, tann 8. mai 1982

Vikarstørv

Søkt verður eftir 2 ársvikarum við Argja skúla skúlaárið 1982/83.

Umsóknirnar skulu verða skúlanevndini í hendi í seinasta lagi 14. mai 1982.

Tórsh. uttanbíggjar skúlanevnd
postbox 352